

Wilkinson, N., Hürol, Y., (2006) "Traditional Turkish-Cypriot Simplicity in Famagusta." *Property*. Issue:18. October. pp.28-29.

Magosa`da Geleneksel Kıbrıslı Türk Sadeliği

Nicholas Wilkinson, RIBA, Yonca Hürol

Tercüme: Yonca Hürol

Magosa, kale içi, Abdullah Paşa Sokak, No: 5 dışarıdan son derece mütevazî görünmekle birlikte, sahipleri Peter ve Marnie Lama-Lawson tarafından iddiasızca fakat severek onarılmış tek katlı bir mimari değer olarak da nitelendirilebilir. Geleneksel Kıbrıslı sadelik ve basitliği, ahşap pancurları, beyaz badanalı duvarları, ve iç avlusu ile bu yeniden inşa edilmiş evde fazlası ile mevcuttur. Peter İngiltere doğumlu olmasına rağmen, çocukluğunda, bir Kıbrıslı Türk olan babasının doğduğu ev olan bitişikteki ev; Abdullah Paşa Sokak No:7'de pek çok mutlu yaz tatili geçirmiştir. Bu eve dair özellikle de çevresindeki yaşama mekanlarını, berisindeki tavukları, ve yukarı kısmındaki tuvaletiyle iç avluyu hatırlamaktadır. Bunlar 1960'lardaydı. Zaman içerisinde avlu dolduruldu ve bu ev Kıbrıs'a ait çekiciliğini yitirdi.

Peter yurtdışına gitti, dışçı oldu ve iç mimari deneyimi olan eski manken Marnie ile evlendi. Önceleri No 5'in sahibi Peter'in kuzeniydi. Peter bu evi bütünü ile yenilemek amacı ile ondan satın aldı. Onbeş yıldır evin içinde hiç yaşanmamıştı ve gerçektende tırnakla kazıyarak işe başlamak gerekiyordu.

Kale içi ile ilgili inşaat yönetmelikleri gerçekten de oldukça katıdır. İki kattan ya da dokuz metreden daha yüksek yapıya izin verilmez. Tarihi cephelerin de korunması istenir. Ancak Peter ve Marnie Kıbrıslı görünümünü korumasına rağmen modern ve konforlu bir ev istediklerine karar verdiler. Bu nedenle uygun boyutta bir avluyu korumak kaydı tek katlı evi yeniden inşa ettiler.

Bu projenin amacı, Kıbrıslı karakteri olabildiğince korunmuş olan evin zaman zaman gelen aile bireyleri ile dostlar tarafından kullanılması ve aynı zamanda tatil amaçlı olarak kiralanmasıydı. Ev şu ana kadar sadece aile bireyleri tarafından kullanıldı, fakat bu kişilerin eve tepkileri olağanüstü oldu. Misafirler merkezi fakat kale içindeki gündelik hayattan kopuk bir iç avlu etrafında yaşama fikrini çok sevdiler.

Evin ahşap dış kapısı mermer kaplı ve avluya bakan camları olan bir hole açılmaktadır. Bir kere içeri girince çıkmak istemezsiniz. Öncelikle, mutfak ve yaşama alanı birkaç adım ötede, ve bu holün iki yanında yer almaktadır. İkinci olarak, bu giriş holünün varlığı, arkadaki iki odayı belli ölçüde ve bütün avantajları ile birlikte bağımsızlaştırmaktadır. Üçüncü olarak ise, avlunun hemen bu holün devamında ve bir dış oda gibi yer alması, özellikle de yaz aylarında, ön ve avlu kapıları birlikte açıldıklarında mükemmel bir doğal havalandırma sağlamaktadır. Kıbrıslı Türklerin bu konut düzenlemesi tarihteki en iyi ve etkili dolaşım sistemlerindedir. İç avludan iki ayrı kapı ile iki tane çift kişilik, en-suite fonksiyonlar da içeren, yatakodasına geçilmektedir.

Bir yandan evin ön cephesinin korunmuş olmasının yanısıra, evin odalarında da pek çok daha başka geleneksel özellik de hala yaşamaktadır. Tavandaki ahşap mertekler, ahşap kaplama, izolasyon tabakası ve onun üzerindeki eski tip kiremitleriyle çatı konstrüksiyonu geleneksel

özelliler taşır. Bu çatı sistemi (hiç beton kullanılmadığını hemen kaydelelim) odaları yazın serin, kışın sıcak tutmakta ve dolayısıyla ev “yazın fırın, kışın buzdolabı” olmaktan kurtulmaktadır.

Bu küçük güzel ev tarihi kalenin kafe ve restoranlarına bir taş atımlık mesafede yer almaktadır, ve Magosa'nın harika plajına ise yine beş dakika uzaklıktadır.

Tarihi kalede inşaat

Tarihi kale içinde inşaat kolay bir iş değildir. Yollar dardır ve bu malzeme gelişini vs. zorlaştırmaktadır. Bu tarihi kale geçmişte de Türklere ait olduğu için kale içindeki araziler, bu yazıda tanıtılan ev de dahil, original Türk tapuludur. Ayrıca kale içi Türkiye'den ve Avrupa Birliğinden gelen mali destekler sayesinde sürekli olarak iyileştirilmektedir. Örneğin, eski çarşı bütünüyle restore edilmektedir ve bu yılın sonunda kullanıma açılacaktır. Cyprus House Restoranı işleten Hasan Cumaoğlu kale içindeki ana meydan üzerinde yer alan eski medreseyi kaliteli bir restorana dönüştürmektedir. Pek çok diğerleri de dükkanlarını, kafelerini, ve diğer ticari amaçlı mekanlarını iyileştirmektedirler.

Bu yazının konusu olan iç avlulu evin kontrolünü inşaat tecrübesi olan mimar Hakan Doğanhan yapmıştır. Zaman kısıtlamaları ve bütçeye uygunluk bu şekilde sağlanabildiği. Proje Kasım 2005'de başlamış, ve Nisan 2006'da tamamlanmıştır. Maliyeti, geçen sayıda ele alınmış olan Boğaz'daki villa ile kıyaslanacak olursa, yaklaşık olarak bir VW Toureg kadardır. Geleneksel Kıbrıslı Türk sadeliğinin bir yabancı tarafından gerçekleştirilmesi kolay değildir. Bu nedenle Lama-Lawson'ların hızla kaybolan ve artık Girne ve Boğaz beton ormanları arasında pek de bulunamayan kent mirasını koruma gayretlerine dikkat çekilmesi gerekir.

Ek Bilgi için: INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL DESIGN CONSULTANTS (IEDC)
Mimarlık, Çevre Planlama, Güneş / Çevre Tasarım, Eco-Turizm ve Bina Tasarımı;
nicholaz.wilkinson@emu.edu.tr
Lama-Lawson evi ile ilgili olarak: peter@theneglishdentist.com